

บทบาทของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา
สายสามัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวสมศรี ช่างนก

005291

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
แผนกวิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๔

THE ROLE OF THE HEAD OF THE SOCIAL STUDIES DEPARTMENT IN
BANGKOK AND THONBURI GOVERNMENT SECONDARY SCHOOLS

Miss Somrri Kamkanok

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1971

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้ เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

เฉลิม ทรัพย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ อรรถสิทธิ์ ฤกษ์งาม ประธานกรรมการ

..... ดิเรก งาม กรรมการ

..... เลอวิทย์ งาม กรรมการ

อาจารย์ควบคุมการวิจัย ศาสตราจารย์ ดร. จรุงทัศน์ พุกกะมาน

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา
 สาขา สังคมศึกษา ชำกนก
 สาขาวิชา มัธยมศึกษา
 ปีการศึกษา ๒๕๖๖

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัยนี้ ก็เพื่อจะศึกษาถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา สายสามัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสำรวจความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของหัวหน้าสาขาวิชา ในโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ทำเนื้องานโดย สุ่มแบบสอบถามไปยังหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๓๕ คน และครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๑๔๔ คน ในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวม ๓๕ โรงเรียน

ผลของการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. หัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา มีชั่วโมงสอนเฉลี่ยแล้ว ๑๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และชั่วโมงปฏิบัติงานในหน้าที่ เฉลี่ยแล้ว ๑๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
๒. การปฏิบัติงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา โดยเฉลี่ยแล้ว หัวหน้าสาขาวิชาส่วนใหญ่ทำร่วมกับผู้อื่น
๓. คุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสาขาวิชาสังคมศึกษา ตามความเห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา โดยเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์พอใช้ และงานที่มีคุณภาพการปฏิบัติงานต่ำสุด คือ งานด้านนิเทศการสอน

๔. สิ่งที่เป็นปัญหาทำให้การปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษายังไม่ไถ่ผลดี ก็คือ ผู้บริหารไม่ได้วางโครงการงานเกี่ยวกับหน้าที่ ความรับผิดชอบของหัวหน้าสายวิชาไว้ อย่างแน่นอน ทำให้หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาปฏิบัติงานได้ไม่เต็มที่ เพราะเกรงจะไปก้าว ่กายนงานของผู้บริหาร และหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาเอง ก็ยังไม่เข้าใจกระจ่างแจ้งในหน้าที่ ของคนว่ามีอะไรบ้าง เวลาปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าสายวิชาก็น้อย เพราะมีชั่วโมงสอน มาก และครูก็ยังให้ความร่วมมือน้อย เพราะหัวหน้าสายไม่มีอำนาจบังคับบัญชา

ขอเสนอแนะ

๑. หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา ควรจะศึกษาเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนให้ เข้าใจเสียก่อน และวางโครงการการปฏิบัติงานของตนไว้อย่างแน่นอน แล้วจัดทำ เนินงานตาม นั้น เพื่อให้การ เรียบการ สอนวิชาสังคมศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. อาจารย์ใหญ่ควร เปิดโอกาสให้หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา มีส่วนร่วมใน การเสนอความคิดเห็น เพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบ ในการพิจารณาขอ เงิน เดือน ขึ้น ของครูในสายวิชา

๓. เพื่อลดชั่วโมงสอนของครูให้น้อยลง และเพื่อจะได้มีห้อง เหลือสำหรับใช้ ประโยชน์อย่างอื่น อาจารย์ใหญ่ควรใช้วิธีจัดการวางสอนแบบรวมห้อง โดยให้นักเรียนเดิน เรียน หมุนเวียนไปตามห้องต่าง ๆ

๔. กระทรวงศึกษาธิการควรบรรจุครูให้ตรงกับความต้องการของโรงเรียน แบบเรียนก็ควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ควรจัดให้มีการอบรมครูในเรื่อง เกี่ยวกับเทคนิค และ วิธีการวัดผลแบบต่าง ๆ ควรยกเลิกระเบียบวิธีการวัดผลโดยใช้คะแนนระหว่างปี และควร ใช้คะแนนจากการสอบไล่ปลายปีเท่านั้น

Thesis Title : The Role of the Head of the Social Studies
Department in Bangkok and Thonburi
Government Secondary Schools

Name : Miss Somsri Kamkanok

Department : Secondary Education

Academic Year : 1970

ABSTRACT

Purposes :

The purpose of this research was to study the duties and responsibilities of the social studies department heads in Bangkok and Thonburi government secondary schools and to survey the opinions of the social studies teachers in connection with the exercise of the responsibilities of the department heads in these schools.

Procedure :

The questionnaires were sent to 35 social studies department heads and 144 social studies teachers in selected government secondary schools in Bangkok and Thonburi.

Major Findings :

1. The average teaching load of the heads of the social studies departments was 16 periods per week and the average administrative duty was 12 hours per week.
2. Most of the heads of the social studies departments included in this study operated their departmental duties in cooperation with other teachers.
3. The average working efficiency of the heads of the social studies departments was rated as fair by the social studies teachers.

4. The reasons for the ineffectiveness were : (1) the heavy teaching loads of these department heads did not permit them to exercise their duties and responsibilities as well as they wished ; (2) authority in the exercise of their roles was not delegated to them and (3) there were not clear statements of their roles and duties, especially no clear-cut division of their duties in relation to those of the assistant principals of the academic affairs.

Recommendations :

1. The heads of the social studies departments should :
(1) obtain a clear understanding of the scope and details of their duties (2) plan their work accordingly and (3) work towards the planned goal.

2. The heads of the social studies departments should have a part in the decisions for rewarding professional merit for the teachers working in their departments.

3. In order to decrease the teacher's teaching loads, the principals ought to combine classes by rotating the students from room to room.

กิติกรรมประกาศ

วิปทานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลือและเอาใจใส่เป็นอย่างดี
จาก ศาสตราจารย์ ดร. จรุงฤทธิสณฑ์ พุกกะมณีนันท์ หัวหน้าแผนกวิชาสามัญศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขต้นฉบับ ตลอดจนในแนวความคิด
และคำแนะนำปรึกษาอย่างใกล้ชิดและ อาจารย์ไกรวิจิตต์ คันทิเมธ ที่กรุณาให้ความช่วย
เหลือแนะนำทางคำสถิติเป็นอย่างดี ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของอาจารย์ทั้งสองท่านเป็น
อย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และครูผู้สอนวิชาสังคม
ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ในจังหวัดพระนครและธนบุรี ที่ให้ความ
ร่วมมือในการออกแบบสอบถาม

สมถวี ช่างนก

สารบัญ

	๒
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
รายการตารางประกอบ	๙
รายการแผนภูมิประกอบ	๑๐
๔	
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๒
ความจำกัดของวิทยานิพนธ์	๓
คำจำกัดความ	๓
ประโยชน์ของการวิจัยนี้	๔
การเลือกประชากร	๕
การสร้างแบบสอบถาม	๑๑
หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม	๑๑
๒ รายงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้	๑๕
๓ การดำเนินงานและการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๐
๔ การค้นพบ อภิปรายผล การวิจัย ข้อเสนอแนะ	๑๒๔
บรรณานุกรม	๑๔๕
ภาคผนวก	๑๔๘
ประวัติการศึกษา	๑๔๘

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
๑	วุฒิของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	๓๖
๒	วุฒิของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	๓๖
๓	การเตรียมการก่อนเปิดภาคเรียน	๔๖
๔	งานคานนี้เทศการสอน	๔๔
๕	การควบคุมดูแลการสอนของครู	๔๖
๖	การจัดบริหารคานวัสดุอุปกรณ์การสอน	๔๔
๗	การส่งเสริมการ เรียนของนักเรียน	๕๐
๘	การวัดและประเมินผลการ เรียนของนักเรียน	๕๓
๙	การติดตามและประเมินผลงานของครู	๕๕
๑๐	การติดต่อและงานคานธุรการ	๕๗
๑๑	การบริหารบุคคลากรฝ่ายวิชาการ	๕๔
๑๒	การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูในสายวิชาสังคมศึกษา	๖๑
๑๓	การให้ความร่วมมือกับสภามันฝึกหัดครูคานการฝึกสอน	๖๓
๑๔	ลักษณะการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา	๖๕
๑๕	การประเมินคุณภาพการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาตามความ เห็นของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	๗๔
๑๖	เปรียบเทียบข้อคิดเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคม ศึกษา เกี่ยวกับความสำคัญลักษณะของงานและการปฏิบัติงานของหัวหน้าสาย วิชาสังคมศึกษา	๗๖
๑๗	เปรียบเทียบความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอนวิชาสังคม ศึกษา เกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานคานต่าง ๆ ของหัวหน้าสายวิชาสังคม ศึกษา	๘๔

ตารางที่

๑๘ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานด้านต่าง ๆ ของหัวหน้าสาย
 วิชาสังคมศึกษาตามความเห็นของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
 วิชาสังคมศึกษา ๑๑๓

๑๙ เปรียบเทียบข้อคิดเห็นที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
 วิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญลักษณะของงานและการปฏิบัติงานของ
 หัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา ๑๑๔

๒๐ เปรียบเทียบความเห็นที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
 วิชาสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของหัวหน้าสายวิชาสังคม
 ศึกษา ๑๒๐

๒๑ เปรียบเทียบข้อเสนอแนะที่ตรงกันของหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษาและครูผู้สอน
 วิชาสังคมศึกษา ๑๒๒

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
๑	เปรียบเทียบวุฒิของหัวหน้าสายวิชาสังคม	๓๑
๒	เปรียบเทียบวุฒิของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษา	๓๕